

Sygn. akt VI U 2963/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sąd, Marzena Sobiecka

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2017 r. w Bydgoszcy

na rozprawie

odwołania: S. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 12 września 2016 r., znak: (...)

w sprawie: S. D.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. D. prawo do emerytury, poczynając od dnia (...)roku,
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz ubezpieczonego kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego,
- 3) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginalnie właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu S. D. prawa do emerytury w oparciu o art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udokumentował na dzień 31.12.1998r. 15 letniego okresu wykonywania pracy w szczególnym charakterze.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury, powołując się na swoją pracę w szczególnych warunkach w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w okresie od 1.09.1973r. do 1.05.1984r. jako montera instalacji budowlanych oraz od 2.05.1984r. do 31.03.1995r., w Przedsiębiorstwie Budowlano- Usługowym (...) spółce z o.o., w Przedsiębiorstwie Budowlano - Usługowym (...) i w Przedsiębiorstwie Usługowym (...) Spółce z o.o. w których pracował jako monter-spawacz .

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony S. D., urodzony (...), w dniu 5.09.2016r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony na dzień 31.12.1998r. udowodnił staż sumaryczny 25 lat, 3 m-cy, 24 dni.

(okoliczności bezsporne),

dowód: wniosek w aktach rentowych)

Ubezpieczony zatrudnił się w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) jako monter instalacji budowlanych i wykonywał te czynności w okresie od 1.09.1973r. do 1.05.1984r. pracując stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w głębokich wykopach. Ubezpieczony pracował w brygadzie, która zajmowała się instalacją sieci wodno - kanalizacyjnej. Głównie ubezpieczony wykonywał prace zewnętrzne w głębokich wykopach. Ubezpieczony ręcznie kopał głębokie wykopy, szalował je, ubijał podłoża pod układane rurociągi, ręcznie układał rurociągi kanalizacyjne lub sanitarne i montował rurociągi, ręcznie też kopał studnie kanalizacyjne. 26 kwietnia 1984 r. ubezpieczony ukończył kurs spawania i od 2.05.1984r. pracował w brygadzie mieszanej, gdzie byli monterzy, spawacze i pomocnicy ale zajmował się wyłącznie spawaniem gazowym. Od 2.05.1984r. ubezpieczony pracował wyłącznie jako spawacz i spawał grzejniki, rurociągi, piony grzejnikowe, poziomy, rury do kołnierzy. Podobnie czynnościami spawania ubezpieczony zajmował się wyłącznie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w trakcie pracy w Przedsiębiorstwie Budowlano - Usługowym (...) i w Przedsiębiorstwie Usługowym Spółce (...).

Ubezpieczony otrzymywał dodatki za pracę w szczególnych warunkach i posiłki regeneracyjne. Nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Razem z ubezpieczonym w spornym okresie pracowali świadkowie C. K. i P. T., który jako przełożony kontrolował pracę ubezpieczonego. Świadkowie na bieżąco widywali ubezpieczonego przy pracy i dlatego opisali jego czynności na podstawie własnych obserwacji..

dowód: świadectwa pracy, odpis książeczki spawacza w aktach rentowych, dokumenty w aktach osobowych, zeznania świadków C. K., P. T. i zeznania ubezpieczonego zapis protokołu rozprawy k. 80

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach sprawy, których prawdziwości strony nie kwestionowały, akt osobowych ubezpieczonego, zeznań świadków i ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadków i powoda, bowiem były one logiczne, spójne i uzupełniały się wzajemnie. Świadkowie pracowali z ubezpieczonym, Świadek T. był przełożonym powoda, opisy pracy ubezpieczonego czerpał więc z własnych obserwacji. Zeznania ubezpieczonego zgodne były z zeznaniami świadków i znajdowały potwierdzenie w zebranych w sprawie dowodach z dokumentów i dlatego również zasługiwały na wiarę. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało w sposób nie budzący wątpliwości, że ubezpieczony, w okresie od 1.09.1973r. do 1.05.1984r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie przy pracach wodno – kanalizacyjnych, określonych w wykazie A Dział V pkt 1 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz wykonywał dodatkowo w okresie od 2.05.1984r. do 31.03.1995r. wykonywał prace spawalnicze (Wykaz A Dział XIV pkt12 załącznika co cyt. rozporządzenia). Z faktu nieposiadania przez powoda właściwego świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach nie można wysnuć niekorzystnych dla powoda wniosków.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał więc, że w niniejszej sprawie są podstawy do zaliczenia powodowi pracy w szczególnych warunkach w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w okresie od 1.09.1973r. do 1.05.1984r. jako montera instalacji budowlanych czyli prac w głębokich wykopach oraz od 2.05.1984r. do 31.03.1995r., w Przedsiębiorstwie Budowlano- Usługowym (...) spółce z o.o., w Przedsiębiorstwie Budowlano - Usługowym (...) i w Przedsiębiorstwie Usługowym (...) Spółce z o.o. w których pracował jako montażysta spawacz .

Ubezpieczony zatrudniony był bowiem przy pracach wymienionych w wykazie A Dział V pkt 1 i Dział XIV pkt12 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zdaniem Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala na zaliczenie całego spornego okresu pracy jako pracy w szczególnych warunkach. Fakt, że ubezpieczony wykonywał w trakcie zatrudnienia w spornym okresie dwa rodzaje prac- montera prac wodnokanalizacyjnych i spawacza nie stoi na przeszkodzie uznania tego okresu jako okresu zaliczanego w rozumieniu art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W wyroku z dnia 27.01.2012 r. w sprawie II UK 103/11 (LEX nr 1130388) Sąd Najwyższy wypowiedział pogląd, że pracownik, który u jednego pracodawcy w tym samym czasie (okresie) wykonywał różne rodzaje pracy w szczególnych warunkach (wymienione w załączniku do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - wykaz A), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie powinien być pozbawiony uprawnienia do zaliczenia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach wymaganego do emerytury na podstawie art. 32 ust. 1, 2 i 4 u.e.r.f.u.s. Sąd Okręgowy podziela powyższy pogląd i stwierdza, że w niniejszej sprawie zaistniała taka właśnie sytuacja, bowiem ubezpieczony pracował kolejno na stanowiskach przy pracach, wymienionych w wykazie A.

Mając powyższe na uwadze, skoro organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez powoda pozostałych warunków uzyskania prawa do emerytury i uwzględniając fakt, że powód osiągnął wymagany wiek 60 lat w dniu (...), Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na braki świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, co wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem na okoliczność charakteru pracy ubezpieczonego w spornym okresie.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art.98 k.p.c. oraz przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Milczarek